

Tulevaisuuden
lastensuojelu

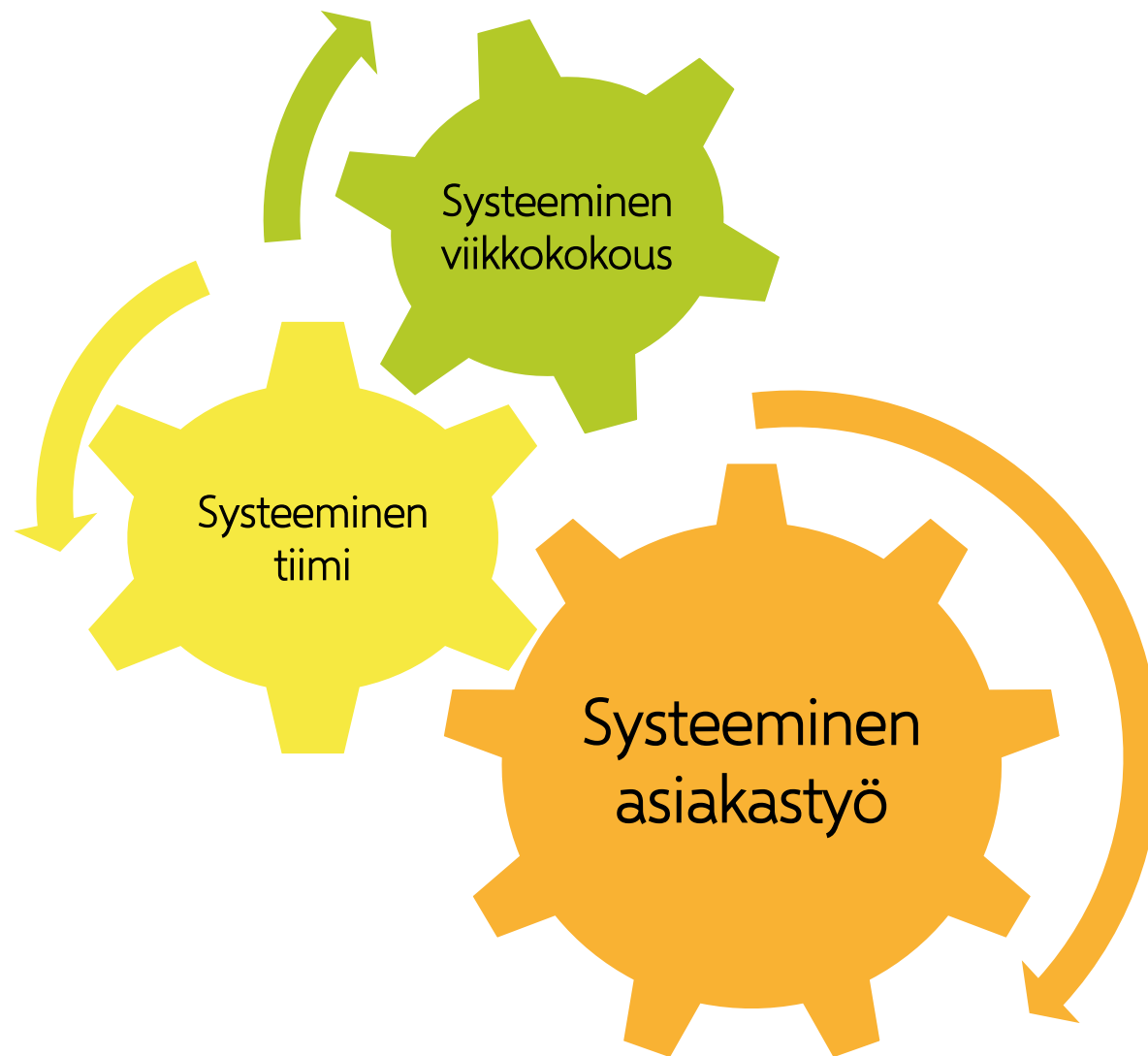

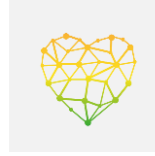
Systemisyyden ydinelementit käytännön arjessa ja miten sitä tuetaan

4.11.2022 Päivi Peterelius ja Jaana Ryyänen

SYSTEMISEN MALLIN YDINELEMENTIT

Systemisen toimintamallin ydinelementtikysely

- Etelä-Suomen yhteistoiminta-alueella toteutettu systeemisten tiimien webropol-kysely osana systemisen toimintamallin juurruttamista Tulevaisuuden lastensuojelu -hankkeessa
- Vastauksia yhteensä 160 kpl
- Likert-asteikolla 1–10, miten työyhteisössä toteutuvat systemisen toimintamallin ydinelementit
 1. tiimi
 2. tiimikokous
 3. systeminen asiakastyö,
- sanallinen perustelu kuhunkin kohtaan

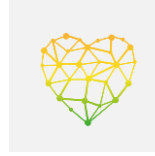

SYSTEEMISEN MALLIN YDINELEMENTIT

Työyhteisössä on selkeät systeemiset tiimit, joissa on jaetut asiakkaat, selkeät tiimiroolit (konsultoiva, koordinaattori, perheterapeutti, sosiaalityöntekijät, ohjaajat), sopiva tiimin koko ja asiakasmäärät sekä tiimityötä tukevat työtilat.

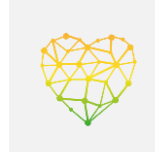
Keskiarvo ja mediaani 6
Keskihajonta 2,4

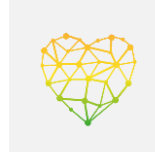
Systemeeminen tiimi

- Tiimit eri vaiheissa
- Alueiden sisällä on isoa vaihtelua
- Työntekijät kokivat tiimityön tuovan omaan asiakastyöhön tukea
- Myös mainintoja asennemuutoksen hankaluudesta ja muutosvastarinnasta – haastaa aiemman yksintoimimisen kulttuurin
- Innostusta opetella toimimaan tiiminä systeemisesti, sekä toiveita, että rakenteet mahdollistavat tämän

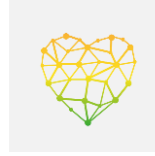
Systeminen tiimi - tiimiroolit

- tiimiroolit tukevat työtä
- puuttui ihmisiä rooleista – koordinaattorit, perheterapeutit, konsultoivat
- Suurimmasta osasta tiimejä puuttui koordinaattori
- Perheterapeutti koettu hyvänä, mutta jää irralliseksi, jos osallistuu vain viikkotiimiin
- johtavan/konsultoivan rooli tärkeä mutta tiimin toimintaa vaikeuttaa, mikäli konsultoivan rooli on epäselvä
- konsultoivatkin opettelevat uuteen kulttuuriin

Systemeeminen tiimi – jaetut asiakkuudet

- liian suuri asiakasmäärä ja työntekijäpula vaikeuttaa jaettua asiakasvastuuta, myös tiimin liian suuri koko
- tiimin koosta vaihtelevia mielipiteitä: 2-3 sossua liian pieni, haavoittuva
- jos kaikki asiakkuudet käydään läpi, tiimin koolla merkitystä

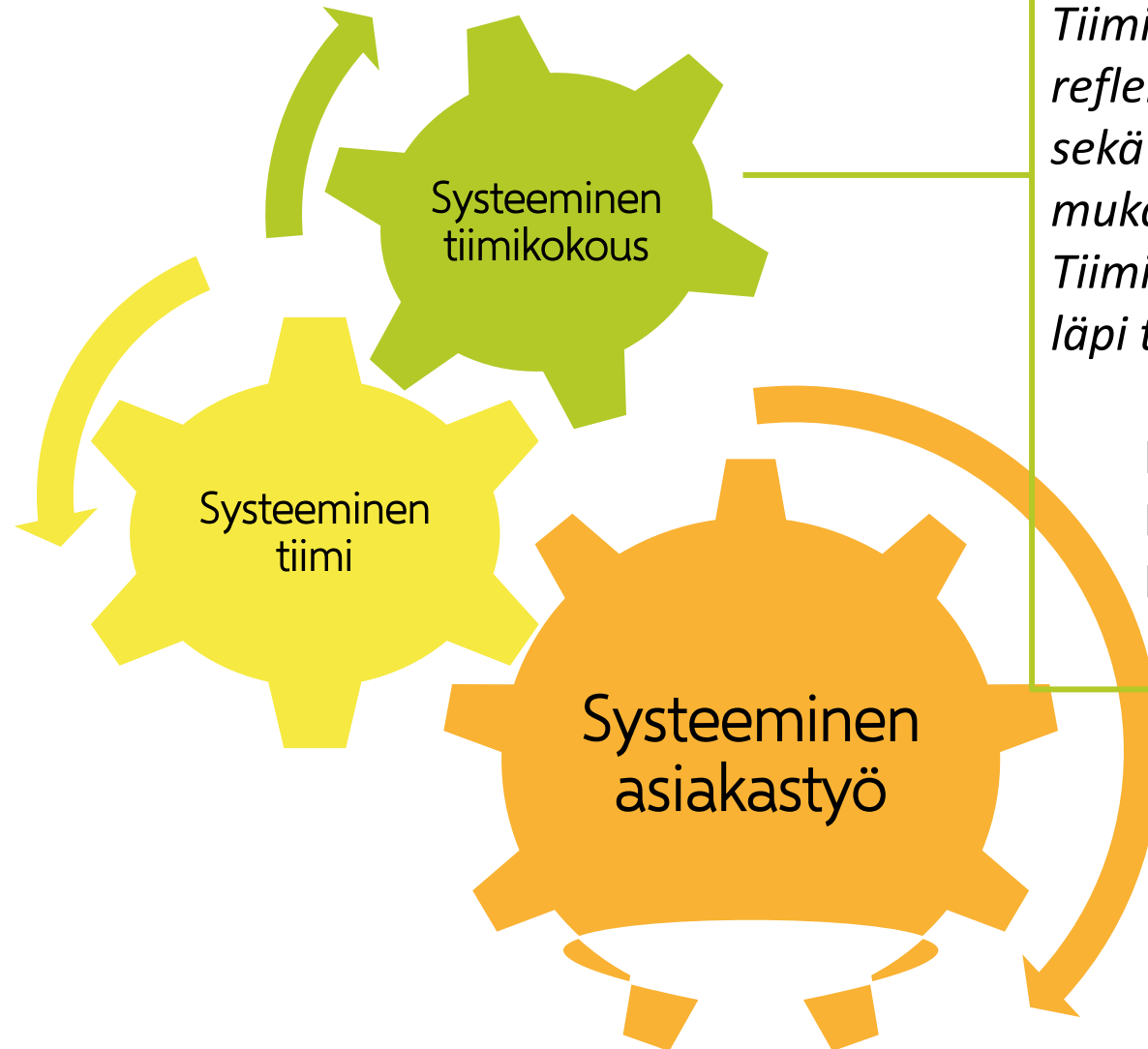

Systemeeminen tiimi – sopivat työtilat

- Osalla työtilat tukevat tiimityötä
- Osalla yhteisen työtilan puute vaikeuttaa systeemistä tiimityötä
 - monitilatoimistot
 - tilanteet, joissa työtilat ovat erillään – ollaan samaa tiimiä mutta eri toimipisteissä

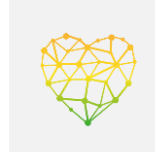

SYSTEEMISEN MALLIN YDINELEMENTIT

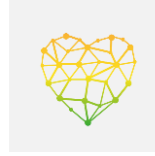
Tiimikokous toteutetaan viikoittain reflektiivisellä rakenteella ja asiakkaita sekä yhteistyökumppaneita kutsutaan mukaan tiimikokoukseen. Tiimikokouksessa käydään säännöllisesti läpi tiimin asiakaslistat.

Keskiarvo 5,2
Mediaani 5
Keskihajonta 2,7

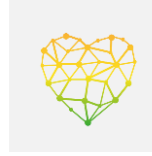
Systeminen tiimikokous

- Keskiarvo 5,2
- Mediaani 5
- Keskihajonta 2,7
- Heikoimmat keskiluvut ja suurin hajonta

Systeminen tiimikokous

- Moni vastaaja oli myös tyytyväinen tiimikokouksiin nykyisellään
- Koettiin että asiakasasioita käsitellään tiimikokouksissa reflektiivisellä otteella.
- Tiimikokousten tiheyteen oli monenlaisia mielipiteitä.
 - Suurin osa koki, että viikoittaiset tiimikokoukset ovat ihanne.
 - Mikäli tiimikokouksia on harvemmin, työtöteen juurtuminen ja ylläpito on heikompaa.
 - Toisaalta oli myös vastauksia, joissa kerrottiin, että tiimikokouksia on harvennettu työkiireiden vuoksi.
 - Tiimi voidaan kokea ylimääräiseksi rasitteeksi, jos työntekijä kokee työmääränsä liian suureksi, eikä koe tarvetta saada tukea omiin asiakasasioihin sekä kokee muiden asiakasasiat kuormittavaksi

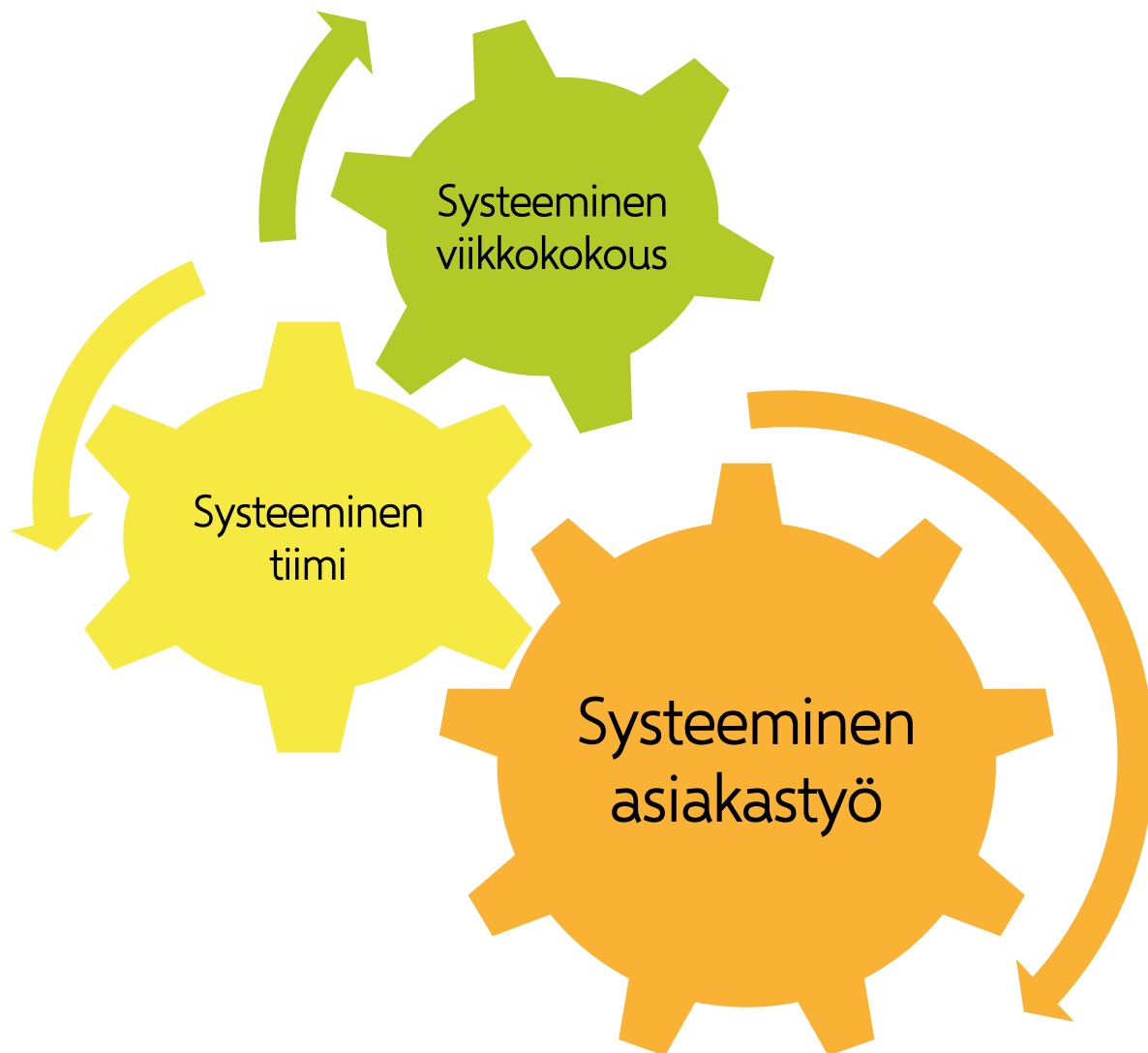

Systeminen tiimikokous

- koordinaattorin merkitys
 - kirjaamisten vaihtelu jos koordinaattoria ei ole
- juoksevat asiat häiritsevät tiimikokousta
- asiakassiirrot sopivat hyvin tiimikokoukseen
- asiakaslistojen läpikäynti ei juuri toteudu, ei käydä läpi viikkokokouksissa, koska ajanpuute
 - yksittäisiä mainintoja että asiakaslistoja käydään läpi ajoittain tai käydään läpi kriittiset asiakkuudet
- asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden mukaanottamisessa on paljon vaihtelua
 - enimmäkseen pidetään tiimikokouksia vain tiimin kesken, mutta tavoitella on ottaa mukaan yhteistyökumppaneita
 - Myös koronarajoitukset ja etäyhteydet vaikuttaneet negatiivisesti

SYSTEEMISEN MALLIN YDINELEMENTIT

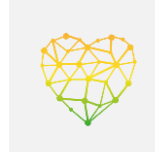

Asiakastyö tiimikokousten ulkopuolella on suhdeperustaista, hyödyntää systeemisiiä menetelmiä ja on lapsikeskeistä.

Keskiarvo 6,8

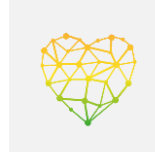
Mediaani 7

Keskihajonta 2

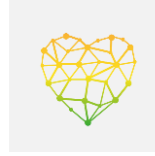
Systeminen asiakastyö

- Koetaan että sosiaalityö on aina ollut suhdeperustaista työtä
- Systemisyys vielä entisestään vahvistanut suhdeperustaisuutta
- Kiire vaikeuttaa suhdeperustaisuutta
 - Aika menee tulipalojen sammutteluun
 - Työntekijöiden vaihtuvuus haastaa luottamuksellisten suhteiden syntymistä

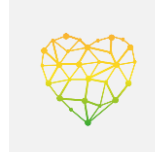
Systeminen asiakastyö - lapsikeskeisyys

- Lapsikeskeisyys
 - Suuressa osassa vastauksia sanotaan että lapsi on aina keskiössä
 - Toisaalta mainintoja että lapsikeskeisyys voisi olla vahvempaa ja työskentely keskittyy enemmän aikuisiin

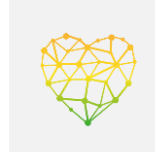
Systeminen asiakastyö – systemiset menetelmät

- Joidenkin vastaajien mukaan systeminen työote on jäänyt irralliseksi, työn päälle liimatuksi, ja toteutuu vain viikkokokouksissa.
- Suurin osa vastaajista kuitenkin näki systemisen ja suhdeperustaisen työtteen tavoiteltavana tilana, ja erilaiset systemiset menetelmät kuten sukupuu (Bowen 1985) ja kolme taloa (Andrew & Edwards 1999) ovat hiljalleen juurtumassa.
 - Lisää harjoittelua kuitenkin tarvitaan

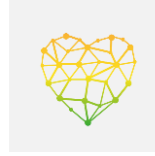
Miten tulisi tukea jatkossa...koulutuksella?

- peruskoulutus ei riitä, tarvitaan täydentävää/syventävää koulutusta ja tukea
- tarvitaan jatkuvasti pyöriviä peruskoulutuksia koska väki vaihtuu
- lastensuojelulle tarvitaan koulutusta mutta systeemistä työtotta on koulutettava myös muille lapsi- ja perhepalveluiden toimijoille
- tarvitaan sekä lastensuojelun omaa syventävää koulutusta, että yhteistä systeemistä koulutusta
- syty-infojen hyödyntäminen/ pitäminen yhteistyökumppaneille – hyvä konsepti tähän olemassa

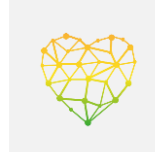
...johtamisella?

- johto tarvitaan tueksi ylintä johtoa myöten
- aikilla johtamisen tasoilla tarvitaan ymmärrys systeemisestä työstä
- johtamista tarvitaan yhdessä yli sektorirajojen
- systeemisen lähestymistavan tulisi toimia peilinä sille, miten strategiatyötä, kehittämistyötä ja organisaation rakenteita mietitään
- lähiesihenkilöiden sitouttaminen systeemiseen työotteeseen on tärkeää – kyse ei ole vain asiakastyön menetelmästä vaan kokonaisvaltaisemmasta lähestymistavasta, jossa esihenkilöillä on tärkeä rooli

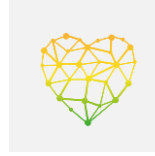
...työtiloilla ja rakenteilla?

- yhteiset työtilat on tiiminä työskentelylle tärkeitä
- monitilaratkaisut voivat olla ongelmallisia
- etätyökäytännöt tulisi pohtia tiimityön näkökulmasta
- tiimirajat ylittävää vuoropuhelua systeemisestä työstä tarvitaan – rakenteita tälle

...työnohjauksella?

- koulutuksellista työnohjausta, koulutuksessa esillä olleiden ideoiden maadoittamista työnohjauksen keinoin
- kun pohditaan ilmiöitä ja caseja, mietitään, mitä systeemisellä työotteella voisi olla annettavaa tähän
- työnohjaajan pitäisi tietää, mitä systeeminen työote on
- ihanne että to on käynyt systeemisen peruskoulutuksen
- systeemisten ideoiden käsittelyä työryhmän tarpeiden mukaan

...arvioinnilla ja tiedontuottamisella?

- pitäisi tuottaa tietoa työntekijöiden kokemuksista
- asiakkaiden palautteista systeemisistä kokouksista
- FIT-mittarit käyttöön tiimikokouksissa ja laajemminkin asiakastyössä (mittaavat koettua hyvinvointia ja yhteistyösuhdetta)
- ydinelementtien toteutumista – pidetäänkö kiinni mallin hyväksi havaituista rakenteista ja käytännöistä
- systeemisen työtteen ja ajattelun syveneminen – miten tätä voisi jatkuvasti arvioida?

Tulevaisuuden lastensuojelu

www.socca.fi – Tulevaisuuden lastensuojelu -hanke

[@tulevaisuudenlastensuojelu](https://www.facebook.com/tulevaisuudenlastensuojelu)

[@tulevaisuudenls](https://twitter.com/tulevaisuudenls)